

ئەلچىسىنى سۆيۈش ھەمدە ئۇ ئىككىسىگە بويسۇنۇش ھەر بىر شەخسىگە ۋاجىپ ، ئاللاھنى سۆيۈش پەقەت ئۇنىڭ ئەلچىسىگە (ئاللاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن) ئەگىشىش بىلەنلا ئىشقا ئاشىدۇ دەپ ئىشىنىش : « ظئىتقنكع ظلصنر سعلر الله نع سۆيسەڭلار، مانا ظلصنر سعلر الله سعلر نع سۆيدۇ ضدناھنلارنع مەغصەرەت قعلعدز . الله ناھايىتە مەغصەرەت قعلغذھعدز، ناھايىتە مئھرباندر . [ئال ئىمران (ئىمران ئائىلىسى) : 31]

ئىككىنچى ئەركان ناماز :

يەنى ، ئاللاھ ھەر بىر ئەقلى ھوشى بار ، بالاغەتكە يەتكەن مۇسۇلمانغا بىر كېچە-كۈندۈزدە بەش نامازنى پەرىز قىلدى دەپ ئىشىنىپ ، ئۇنى پاكىز ھالەتتە ئادا قىلىپ ، ھەر كۈنى پەرۋەردىگارى ئالدىدا پاكىز ھالدا تۆۋەنچىلىك ۋە بىچارىلىك بىلەن تۇرۇپ ئۇنىڭ نىيەتلىرى ئۈچۈن تەشەككۈر ئېيتىدۇ ، ئۇنىڭ سېخىلىقىدىن (پەزىلىدىن) سورايدۇ ، گۇناھلىرىدىن كەچۈرۈم سورايدۇ ھەمدە ئۇنىڭدىن جەننەتنى سورايدۇ ، دوزاختىن ساقلىنىشنى تىلەيدۇ .

بىر كېچە-كۈندۈزدە پەرىز قىلىنغان نامازلار بولسا بەش ناماز بولۇپ ، ئۇلار بامدات ، پېشىن ، ئەسىر ، شام ۋە خۇپتەندىن ئىبارەت . ۋە يەنە كېچە نامىزى (تەھەججۇد نامىزى) ، تەراۋىھ نامىزى ، ئىككى رەكەت چاشگا نامىزى ، ۋە باشقا سۈننەت نامازلار بار .

ناماز مەيلى پەرىز ياكى سۈننەت بولسۇن ، ئۇ بىر كىشىنىڭ بارلىق ئىشلاردا يالغۇز ئاللاھقا يۈزلەنگەنلىكىنىڭ نامايەندىسى بولىدۇ . ئاللاھ بارلىق مۇئىمىنلەرنى ئۇنى جامائەت بولۇپ داۋاملىق ئادا قىلىشقا بۇيرۇپ : نامازلارنى ، بولۇپمۇ ئەسىر نامىزىنى داۋاملىق ئادا قىلىڭلار ، ھەمدە ئاللاھنىڭ ھوزۇرىدا ئىتائەتمەنلىك بىلەن تۇرۇڭلار (نامازدا باشقىلارغا سۆز قىلماڭلار) . دىدى .

[بەقەرە (ئىنەك) : 238]

بىر كېچە-كۈندۈزدە بەش ناماز ھەر بىر مۇسۇلمان ئەر ۋە ئايالغا ۋاجىپ : شىبھەسوزكع، ناماز مامعنلەرضة ۋاقتع بةلضعلەنضن صترز قعلعدنع .

[نىسا(ئاياللار): 103]

كىمكى نامازنى تاشلىۋەتسە ئۇنىڭ ئىسلام دىنىدا نىسۋىسى يوق ، كىمكى ئۇنى قەستەن تاشلىۋېتىدىكەن ئۇ كاپىر . ئاللاھ ئېيتقاندەك : ئاللاھقا تەۋبە بىلەن قايتىڭلار ، ئاللاھتىن قورقۇڭلار ، نامازنى ئادا قىلىڭلار . مۇشرىكلاردىن بولماڭلار . [رۇم(رىم) : 31]

ئىسلام ئۆزئارا ھەمكارلىق ، قېرىنداشلىق ۋە مۇھەببەت ئۈستىگە قۇرۇلغان بولۇپ ، ئاللاھ بۇ پەزىلەتلەرنى ئىشقا ئاشۇرۇش ئۈچۈن بۇ نامازلارغا ۋە باشقىلىرىغا يىغىلىشنى (جامائەت بولۇشنى) بىكىتتى . پەيغەمبەر (ئاللاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن) مۇنداق دىگەن : جامامەت بولۇپ ناماز ئوقۇش يالغۇز ئوقۇلغان نامازدىن 27 ھەسسە ئۈستۈن . [مۇسلىم نەقىل قىلغان ، 650]

ناماز مۇئىمىنلەرگە ئېغىر كۈنلەردە ، بالايى مۇسبەتلەردە ياردىمى بولىدۇ : سەۋر قعلعش ، ناماز ظوقدش ظارقعلق(الله دغن) ياردەم تعلقەنلار. ناماز الله دغن قورققذھعلار(يەنە كەمتەرلەك بىلەن الله غا بويسذغذھعلار) دغن باشقىلارغا ھەققەتەن

مذشەققەتلىك ظلعشتذر . [بهقەرە (ئىنەك) : 45]

بەش ناماز خاتالىقلارنى ئۆچۈرىدۇ . خۇددى پەيغەمبەر (ئاللاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن) دىگەندەك : ئويلاپ باقماسىلەر ، ناۋادا سىلەرنىڭ بىرىڭلارنىڭ ئىشىكى تۈۋىدە بىر دەريا بولسا ، ئۇنىڭدىن ھەر كۈنى بەش قىتىم يۇيۇنسا ئۇنىڭدا كىر قالامدۇ ؟ ئۇلار : " ئۇنىڭدا ھىچقانداق كىر قالمايدۇ . " دىدى . ئۇ : مانا بۇ بەش نامازنىڭ مىسالى . بۇلار ئارقىلىق ئاللاھ خاتالىقلارنى ئۆچۈرىدۇ . دىدى . [مۇسلىم نەقىل قىلغان ، 677]

مەسچىتتە ناماز ئوقۇش جەننەتكە كىرىشكە سەۋەپ . پەيغەمبەر (ئاللاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن) مۇنداق دىگەن : كىمكى مەسچىتكە بارسا ۋە كەلسە ، ئاللاھ ھەر قىتىم ئۇنىڭ بىرىپ - كەلگىنىدە ئۇنىڭغا جەننەتتە بىر ئۆي ھازىرلايدۇ . [مۇسلىم نەقىل قىلغان ، 669]

ناماز بەندە بىلەن ياراتقۇچىنى بىر يەرگە قەملەيدۇ . ھەمدە ئۇ پەيغەمبەرنىڭ خۇشاللىقى ئىدى . قاچانكى ھەرقانداق بىر ئىش ئۇنى قايغۇرتسا ، ئۇ نامازغا يۈزلىنەتتى ۋە پەرۋەردىگارى بىلەن سىردىشاتتى ، ئۇنىڭغا دۇئا قىلاتتى ، ئۇنىڭدىن كەچۈرۈم سورايتتى ۋە ئۇنىڭ پەزىلىنى (سېخىلىقنى) سورايتتى . تۆۋەنچىلىك ۋە ئاللاھتىن قورقۇش بىلەن ئوقۇلغان ناماز مۇسۇلماننى پەرۋەردىگارىغا يېقىنلاشتۇرىدۇ ھەمدە ئۇنى گۇناھلاردىن ۋە ئەسكى ئىشلاردىن توسۇپ قويدۇ . خۇددى ئاللاھ ئېيتقاندەك : ئى مۇھەممەد ، ساڭا ۋەھىي قىلىنغان كىتاپنى تىلاۋەت قىلغىن ، نامازنى ئادا قىلغىن . ناماز ھەقىقەتەن ئەسكى ئىشلاردىن ۋە گۇناھلاردىن توسىدۇ . [ئەنكەبۇت (ئۆمۈچۈك) : 45] ئۈچۈنچى ئەركان زاكات :

ئاللاھ ئىنسانلارنى ھەر خىل ئىرىق ، بىلىم ، ئەخلاق ، كەسىپ ۋە رىزىق بىلەن يارىتىپ ئۇلاردىن باي ۋە كەمبەغەلنى پەيدا قىلدى . چۈنكى بايىنى شۈكرى قىلامدۇ - يوق ، كەمبەغەلنى بەرداشلىق بىرەمدۇ - يوق دەپ سىنايدۇ . مۇئمىنلەر - قېرىنداش . قېرىنداشلىق بولسا ھىسداشلىق ، مېھرىبانلىق ، مۇھەببەت ۋە رەھىم - شەپقەت ئۈستىگە قۇرۇلغان بولغاچقا ، ئاللاھ مۇسۇلمانلارغا ئۇلارنىڭ بايلىرىدىن ئىلىنىپ ، كەمبەغەللىرىگە قايتۇرۇپ بېرىلىدىغان زاكاتنى پەرىز قىلدى . ئاللاھ مۇنداق دىگەن : **ظذالارنعت ماللعرنعت بعر قعسمنع سةدعة ھئسابعدا ظالغعنعك،ظذنعت بعلتن ظذالارنع ضذناھلعرعدعن صاكلعغايسةن ۋة (ياخشىلعلقلعرنع)كأصةيتكةيسةن،ظذالارغا دذظا قلغعن، شىبھعسعزكع،سئنعث دذظايعث ظذالارغا خاتعرجةملعك ظئلعص كئلعذ . [تەۋبە: 103]**

زاكات مال - مۈلۈكنى پاكايدۇ ۋە ئۇنى ئاۋۇتىدۇ ، روھنى بىخىللىقتىن تازىلايدۇ . ھەمدە بايلار بىلەن نامراتلار ئوتتۇرىسىدىكى مۇھەببەتنى كۈچەيتىدۇ - دە ئۆچمەنلىكنى يوقىتىدۇ ، بىخەتەرلىكنى ئۈستۈنلۈككە ئىگە قىلىدۇ ۋە ئۈممەتكە بەخت ئېلىپ كېلىدۇ .

ئاللاھ نىساب (زاكات كىلىدىغان ئەڭ كىچىك مىقدار) قا ئىگە بولغان ۋە ئۇنىڭغا بىر يىل بولغان ھەر بىر كىشىگە زاكاتنى چىقىرىشنى پەرىز قىلدى . ئالتۇن ، كۈمۈش ياكى باشقا مىتاللار ۋە تاۋارلارنىڭ زاكات نىسبىتى 40 تىن بىر . يىزا - ئىگىلىك مەھسۇلاتلىرى ۋە مېۋە - چېۋىلەرنىڭ بولسا ، ئەگەر سۈنئىي ئۇسۇلدا سۇغۇرۇلمايدىغان بولسا 10 دىن بىرى . ئەگەر سۈنئىي ئۇسۇلدا سۇغۇرۇلىدىغان بولسا 10 دىن بىرنىڭ يېرىمى . ئۆي ھايۋانلىرى (قوي ، ئۆچكە ، كالا ۋە تۈگە) ھەققىدىكى تەپسىلاتلار

ئىشلىتىش ، ئەك ياخشى ئەخلاقىلار بىلەن زىننەتلىنىش ۋە جىنسىي مۇناسىۋەت ، گۇناھ ياكى ناھەق جىدەللىشىشتىن ئىبارەت بارلىق ھەجنى بۇزىدىغان نەرسىلەردىن ساقلىنىش . ئاللاھ ئېيتقاندەك : **ھەج ۋاقتى مەلۇم بەرقانچە ئايدىن (يەنە شەئۋال، زىلقە ئايدىن ۋە زىلقە ئايدىن) بىز ئايدىن ھەج قىلىشىنى نەپەس قىلىشقا (يەنە ئىبراھىم باغلىغان) ئادەتتىكى جىنسىي ئالاقە قىلىشقا، سۇناھ قىلىشقا ۋە جىنسىي ئالاقە قىلىشقا مەنئىيە قىلىشقا، سەلتەن قانداقلىكىم ياخشى ئادەتتىكى قىلىشقا، اللە ئىزدەن بەلغىم تىزىدىن (ئاخىرىدا تىزىدىن) ئوزۇق-تولۇق قىلىشقا، ئىزدەن بەلغىم تىزىدىن-تولۇق تەقۋادارلىقتىن. ئىزدەن بەلغىم تىزىدىن! مائا تەقۋادارلىق قىلىشقا. [بەقەرە (ئىنەك) : 197]**

ئەگەر بىر مۇسۇلمان ھەجنى پەرىز قىلىنغان ئۇسۇل بويىچە توغرا ئادا قىلسا ، نىيىتى خالىس ئاللاھ ئۈچۈن بولسا ، بۇ ئۇنىڭ گۇناھى ئۈچۈن كەففارەت بولىدۇ . پەيغەمبەر (ئاللاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن) مۇنداق دىگەن : **كىمكى ئاللاھ ئۈچۈن ھەج قىلىپ جىنسىي مۇناسىۋەت قىلمىسا ، ۋە گۇناھ سادىر قىلمىسا ، خۇددى ئانىسىدىن تۇغۇلغان كۈندىكىدەك بولۇپ قايتىدۇ .**

[بۇخارىي نەقىل قىلغان ، 15210]

شەيخ تۇۋەيجرىنىڭ «ئىسلام دىنىنىڭ ئاساسلىرى» ناملىق كىتابىدىن ئارىيە بىلەن ئاخىرلاشتى.